

Stefna um hagsmunaárekstra

Landsbankinn hf. | Nr. 1542-01 | Október 2020

Markmið stefnu þessarar er að tryggja samræmda greiningu og meðhöndlun á hagsmunaárekstrum og viðhafa árangursríkar skipulagslegar- og stjórnunarlegar ráðstafanir til að koma í veg fyrir og stjórna hvers konar hagsmunaárekstrum sem koma upp hjá bankanum. Með því að forðast hagsmunaárekstra stuðlar bankinn að vernd viðskiptavina og trúverðugleika markaðarins.

1 Gildissvið og markmið

Stefna um hagsmunaárekstra gildir fyrir allt starfsfólk Landsbankans hf. (hér eftir nefndur „Landsbankinn“ eða „bankinn“).

Landsbankinn er fjármálafyrirtæki sem veitir einstaklingum og lögaðilum alhliða fjármálaþjónustu. Í starfsemi bankans má gera ráð fyrir því að upp komi aðstæður sem leitt geta til hagsmunaárekstra. Með hagsmunaárekstrum er átt við þær aðstæður sem upp geta komið þegar bankinn þjónar hagsmunum tveggja eða fleiri viðskiptavina og er í aðstöðu til að láta einn viðskiptavin hagnast á kostnað annars og skaða þannig fjárhagslega hagsmuni hans.

Markmið stefnu þessarar er að tryggja samræmda greiningu og meðhöndlun á hagsmunaárekstrum og viðhafa árangursríkar skipulagslegar- og stjórnunarlegar ráðstafanir til að koma í veg fyrir og stjórna hvers konar hagsmunaárekstrum sem koma upp hjá bankanum. Með því að forðast hagsmunaárekstra stuðlar bankinn að vernd viðskiptavina og trúverðugleika markaðarins.

2 Greining hagsmunaárekstra

Við framkvæmd þjónustu / viðskipta geta m.a. eftirtaldir hagsmunaárekstrar komið upp:

- » Hagsmunaárekstrar milli Landsbankans og viðskiptavina
 - Samkeppni við viðskiptavin. Bankinn kann að vilja fjárfesta fyrir eigin reikning í fjármálagerningum sem viðskiptavinur vill einnig fjárfesta í.
 - Verkefni þvert á starfseiningar. Bankinn kann að koma að viðskiptum bæði sem ráðgjafi og lánveitandi viðskiptavinar.
 - Meðhöndlun trúnaðarupplýsinga. Ein starfseining bankans kann að eiga viðskipti með fjármálagerning sem viðskiptavinur er útgefandi að á sama tíma og annað svið bankans hefur aðgang að trúnaðarupplýsingum um viðkomandi viðskiptavin.
 - Gjafir og boðsferðir. Álitæfni um jafnræði viðskiptavina og óhlutdrægni bankans kunna að vakna við veitingu/móttöku gjafa og boðsferða.
 - Opinber fjárfestingarráðgjöf. Álitæfni kunna að vakna við undirbúning og birtingu opinberrar fjárfestingarráðgjafar.
- » Hagsmunaárekstrar milli einstakra viðskiptavina eða hópa viðskiptavina
 - Landsbankinn kann að veita ráðgjafar/fjármögnunarþjónustu til tveggja eða fleiri viðskiptavina þar sem viðskiptavinirnir hafa andstæða hagsmuni og/eða eru í samkeppni.
- » Hagsmunaárekstrar milli starfsmanna og viðskiptavina eða Landsbankans
 - Starfsfólk kann að eiga persónulegra hagsmuna að gæta í útgefanda/verðbréfi og veita á sama tíma fjárfestingarráðgjöf eða aðra fjárfestingarþjónustu til viðskiptavinar um viðkomandi útgefanda/verðbréf.

Starfsfólk kann að eiga persónulegra hagsmuna að gæta vegna nánustu fjölskyldu, vina eða fyrri starfa. Við mat á tengslum vegna fyrri starfa skal miðað við síðastliðin þrjú ár.

3 Viðbrögð við hagsmunaárekstrum

3.1 Mat og greining á hagsmunaárekstrum

Landsbankinn framkvæmir mat á mögulegum hagsmunaárekstrum í tengslum við vörur og þjónustu Landsbankans. Við matið skal m.a. litið til eftirtalinna atriða:

- » Hvort bankinn eða aðilar tengdir honum (þ. á m. dótturfélög og einkumboðsmenn) njóti fjárhagslegs ágóða eða forðist fjárhagslegt tap á kostnað viðskiptavinar,
- » hvort bankinn eða tengdir aðilar hafi hagsmuni af niðurstöðu þjónustu/viðskiptum viðskiptavinar og hvort þeir hagsmunir séu aðrir en hagsmunir viðskiptavinarins,
- » hvort fyrir hendi sé fjárhagslegur hvati, eða annars konar hvati hjá bankanum eða tengdum aðilum, til þess að setja hagsmuni annars viðskiptavinar eða hóps viðskiptavina frammar hagsmunum hlutaðeigandi viðskiptavinar,
- » hvort bankinn eða tengdir aðilar stundi sams konar rekstur og viðskiptavinurinn, og/eða
- » hvort bankinn eða tengdir aðilar greiði eða fái greidda, í tengslum við þjónustu sem veitt er viðskiptavini, umbun (aðra en venjubundin umboðslaun eða þóknun) í formi peninga, vöru eða þjónustu frá þriðja aðila. Taka skal tillit til eðlis og umfangs umbunar.

Matið skal uppfæra reglulega og ávallt þegar breyting sem getur haft áhrif á matið er gerð á vöru eða þjónustu.

Við matið skal gerður greinarmunur á hagsmunaárekstrum sem eru viðvarandi og nauðsynlegt er að stýra með varanlegum hætti og hagsmunaárekstrum sem koma upp í tengslum við tiltekinn atburð (t.d. viðskipti og val á þjónustuveitanda) sem jafnan er hægt að stýra með atviksbundnum ráðstöfunum. Þegar hætta er á atviksbundnum hagsmunaárekstrum í tengslum við tiltekinn atburð þá skal framkvæma sérstakt mat á mögulegum hagsmunaárekstrum í hverju tilfelli fyrir sig. Landsbankinn skráir jafnframt atvikisbundna hagsmunárekstra og þau viðbrögð sem bankinn grípur til.

3.2 Aðgerðir sem fyrirbyggja og stýra hagsmunaárekstrum

Landsbankinn beitir viðeigandi ráðstöfunum til að takmarka hættuna á að viðkomandi hagsmunaárekstur eigi sér stað og koma í veg fyrir mögulegar skaðlegar afleiðingar.

Með viðeigandi ráðstöfunum er átt við skipulagslegar- og stjórnunarlegar aðgerðir sem taka tillit til fjölbreytileika þjónustu og afurða bankans.

- » Takmarkanir á flæði upplýsinga

Landsbankinn dregur úr hættu á hagsmunaárekstrum með aðgreiningu starfseininga (kínamúrar), þar sem við á. Tilgangur kínamúra er að koma í veg fyrir að trúnaðar- og innherjaupplýsingar berist milli einstakra starfseininga. Starfseiningar sem aðskilin eru með kínamúrum skulu aðgreind í húsnæði, stjórnun, afkomu og upplýsingakerfum.

- » Hæfi starfsfólks

Landsbankinn setur starfsreglur sem gilda um allt starfsfólk bankans og kveða m.a. á um hæfi starfsfólks í einstökum málum og ráðstafanir til að draga úr hættu á hagsmunaárekstrum.

- » Miðlæg skráning og upplýsingar til Regluvörslu

Landsbankinn takmarkar hættuna á því að upp komi hagsmunaárekstrar með því að hafa miðlæga skráningu á verkefnum sem kunna að valda hagsmunaárekstrum. Einstök svið bankans skulu upplýsa Regluvörslu um slík verkefni í vinnslu eða undirbúningi. Regluvarsla skráir verkefni og leggur mat á hvort hætta sé á hagsmunaárekstrum, bæði vegna einstakra verkefna og mismunandi verkefna innbyrðis. Ef niðurstaða Regluvörslu er sú að hætta sé á hagsmunaárekstrum og að hefðbundnar ráðstafanir veiti ekki viðunandi vörn skal Regluvarsla bregðast við í samræmi við grein 2.5 í stefnu þessari.

Regluvarsla heldur jafnframt skrá yfir þá starfsemi sem stunduð er af bankanum þar sem skapast hafa hagsmunaárekstrar sem hafa í för með sér raunverulega hættu á að hagsmunir eins eða fleiri viðskiptavina skaðist eða muni skaðast. Skráin skal uppfærð reglulega og skal hún innihalda upplýsingar um hvaða viðskiptavinir áttu í hlut, hvaða viðskipti um var að ræða, tegundir fjármálagerninga og viðskiptafærslna.

Regluvarsla heldur skrá yfir mögulega hagsmunaárekstra hjá starfsfólki bankans.

- » Verkferlar og vinnulýsingar

Verkferlar og vinnulýsingar er ætlað að draga úr hættu á hagsmunaárekstrum og stuðla að óhlutdrægni bankans og jafnræði viðskiptavina.

- » Laun og kaupaukar starfsfólks

Landsbankinn skal tryggja að laun starfsfólks á einu sviði hafi engin bein tengsl við laun eða tekjumyndun, starfsfólks á öðru sviði ef til hagsmunaárekstra gæti komið milli sviðanna eða verkefna viðkomandi starfsfólks. Sama á við um kaupauka, verði ákveðið að veita þá.

- » Umbun frá þriðja aðila
Í tengslum við framkvæmd þjónustu sinnar skal Landsbankinn hvorki veita né þiggja umbun frá þriðja aðila sem getur skert getu bankans til að starfa heiðarlega, faglega og af heilindum í samræmi við hagnun viðskiptavina. Umbun getur bæði verið fjárhagsleg og ófjárhagsleg. Viðskiptavinur skal upplýstur með skýrum hætti um umbun.
- » Fræðsla
Starfsfólk skal fá fræðslu um hagsmunaárekstra. Í fræðslu skal kynna starfsfólki hvaða aðstæður geti skapað hagsmunaárekstra hvernig brugðist skuli við þeim. Þannig er stefnt að aukinni vitund meðal starfsfólks um ráðstafanir gegn hagsmunaárekstrum.

3.3 Reglur

Landsbankinn setur reglur um eftirtalin atriði til að koma í veg fyrir hagsmunaárekstra:

- » Siðareglur
- » Starfsreglur
- » Aðskilnað starfssviða
- » Verðbréfavíðskipti starfsfólks
- » Þátttöku starfsfólks í stjórnun og atvinnurekstri
- » Gjafir og boðsferðir
- » Opinbera fjárfestingarráðgjöf
- » Heimildir starfsfólks til að stofna til kostnaðar
- » Bankavíðskipti starfsfólks

3.4 Hefðbundar ráðstafanir ekki fullnægjandi vörn

Ef Regluvarsla telur að ráðstafanir samkvæmt greinum 2.1.-2.4 veiti ekki fullnægjandi vörn gegn hagsmunaárekstrum ber bankanum annað hvort að grípa til viðbótarráðstafana til að takmarka áhrif hagsmunaárekstra og koma í veg fyrir að tilvist þeirra skaði hagsmuni viðskiptavinar ásamt því að upplýsa viðskiptavin um hagsmunaárekstra. Einnig er valkostur að framkvæma ekki þjónustu/víðskipti.

- » Viðbótarráðstafanir og víðskiptavinur upplýstur
Bankinn getur gripið til ýmiss konar viðbótarráðstafana til að takmarka áhrif hagsmunaárekstra og koma í veg fyrir að tilvist þeirra skaði hagsmuni viðskiptavinar. Viðbótarráðstafanir geta m.a. falist í aðskilnaði (kínamúrum) innan deildar, myndun sérstaks teymis um viðkomandi þjónustu/víðskipti eða að stjórnendur taki á sig sérstaka ábyrgð á verkefninu.
Áður en stofnað er til víðskipta við víðskiptavin skal bankinn upplýsa víðskiptavin með skýrum hætti almennt um eðli og/eða uppruna hagsmunaárekstranna og til hvaða aðgerða hefur verið gripið til að draga úr áhrifunum. Upplýsingar til víðskiptavinar skulu vera á varanlegum miðli og innihalda nægilega ítarlegar upplýsingar til að víðskiptavinur geti tekið upplýsta ákvörðun um víðskiptin/þjónustuna út frá þeim hagsmunaárekstrum sem upp eru komnir.
Ef um er að ræða verðbréfavíðskipti skal víðskiptavinur samþykkja með sannanlegum hætti að bankinn haldi áfram að framkvæma þjónustu/víðskipti þrátt fyrir hagsmunaárekstrana.
- » Framkvæma ekki þjónustu/víðskipti
Ef engin leið er að koma í veg fyrir hagsmunaárekstra sem hafa í för með sér raunverulega hættu á að hagsmunir eins eða fleiri víðskiptavina skaðist eða muni skaðast, ætti bankinn ekki að framkvæma viðkomandi þjónustu/víðskipti. Ekki er skylt að upplýsa víðskiptavin um ástæður slíkrar ákvörðunar.

4 Ábyrgð stjórnenda

Stjórnendur bankans eru ábyrgir fyrir því að sporna gegn hagsmunaárekstrum og innleiða stefnu bankans um hagsmunaárekstra og tengdar reglur í sinni starfseiningu. Þessu til samræmis skal stjórnandi:

- » Hafa heildaryfirsýn yfir mögulega hagsmunaárekstra í sínu sviði / starfseiningu.
- » Taka virkan þátt í greiningu og meðhöndlun mögulegra hagsmunaárekstra í tengslum við árlegt áhættumat.

- » Sjá til þess að verkferlar og vinnulýsingar dragi úr hættu á hagsmunaárekstrum og stuðli að óhlutdrægni bankans og jafnræði viðskiptavina.
- » Bregðast við mögulegum og raunverulegum hagsmunaárekstrum þegar þeir koma upp í samræmi við stefnuna og tengdar reglur.
- » Upplýsa Regluvörslu þegar í stað ef upp koma hagsmunaárekstrar sem hafa í för með sér raunverulega hættu á að hagsmunir eins eða fleiri viðskiptavinar skaðist eða muni skaðast.
- » Sjá til þess að starfsfólk fái fræðslu um hagsmunaárekstra.

5 Skilvirkni og endurskoðun

Regluvörður skal fjalla um framkvæmd og skilvirkni stefnu þessarar í ársskýrslu sinni til bankaráðs.

Stefna þessi skal endurskoðuð árlega.